

DOCUMENT REGULADOR DEL SISTEMA INTERN D'ALERTES EN MATÈRIA D'INFRACCIONS NORMATIVES I DE CONDUCTES CONTRÀRIES A LA INTEGRITAT PÚBLICA DE L'INSTITUT D'ESTUDIS ESPACIALS DE CATALUNYA

1. DEFINICIÓ DEL SISTEMA INTERN D'ALERTES

El Sistema Intern d'Alertes de la Fundació Institut d'Estudis Espacials de Catalunya (en endavant, IEEC) és el mecanisme establert per complir amb l'obligació d'establir un sistema intern d'informació d'acord amb el marc normatiu vigent en matèria de protecció de persones que informen sobre infraccions normatives i lluita contra la corrupció.

2. ELEMENTS DEL SISTEMA INTERN D'ALERTES

Conformen el Sistema Intern d'Alertes de l'IEEC (i) els seus principis generals, (ii) les mesures de protecció de les persones que alerten de la infracció, (iii) el responsable del Sistema Intern d'Alertes, (iv) el canal intern i extern de comunicació d'alertes, i (v) el procediment de gestió i seguiment de les alertes.

3. ÀMBIT D'APLICACIÓ

3.1 Àmbit d'aplicació material

L'àmbit material del Sistema Intern d'Alertes de l'IEEC el constitueixen les alertes sobre infraccions normatives i de conductes contràries a la integritat pública comeses en l'àmbit de l'IEEC.

3.2 Àmbit d'aplicació personal

Pot presentar alertes al Sistema Intern d'Alertes de l'IEEC qualsevol persona física que, en un context laboral o professional de l'IEEC, vulgui donar a conèixer conductes o fets a què fa referència l'apartat 3.1.

En l'àmbit personal del Sistema Intern d'Alertes s'hi inclou qualsevol persona que treballa per a l'IEEC, entesa com la que té una relació laboral, professional o de servei amb l'IEEC i també les persones que per contacte amb elles puguin tenir coneixement de la conducta o el fet.

4. PRINCIPIS DEL SISTEMA INTERN D'ALERTES

El Sistema Intern d'Alertes de l'IEEC es regeix pels principis següents:

a) Principi de confidencialitat: les dades relatives a les alertes, els alertadors, les persones afectades o qualsevol tercer que esmenti l'alerta i les actuacions de seguiment són confidencials.

S'ha de garantir la reserva de la identitat de la persona alertadora, independentment de la via de comunicació. Aquesta identitat només es pot comunicar a l'autoritat judicial, al ministeri fiscal o a l'autoritat administrativa competent en el marc d'una investigació penal, disciplinària o sancionadora, sempre d'acord amb la normativa aplicable i havent-ne informat prèviament i de manera motivada la persona alertadora, excepte si aquest fet pot posar en risc la investigació o el procediment judicial. La persona responsable del Sistema Intern d'Alertes i la resta de

persones que intervenen en les actuacions de seguiment estan obligades a mantenir el secret sobre els assumptes tractats, i sobre les dades i qualsevol informació que coneguin amb motiu de les actuacions.

- b) Principi d'anonimat: es garanteix la possibilitat de presentar alertes sense identificar-ne la procedència.
- c) Principi de seguretat: el disseny i la gestió del Sistema Intern d'Alertes impedeixen accedir-hi a persones no autoritzades.
- d) Principi de voluntarietat: l'elecció del canal intern o extern serà a criteri de la persona alertadora.
- e) Principi d'accessibilitat: totes les persones han de conèixer el Sistema Intern d'Alertes i poder accedir-hi.
- f) Principi de publicitat: el Sistema Intern d'Alertes ha d'oferir informació adequada de manera clara i fàcilment accessible sobre els canals interns i externs disponibles als usuaris potencials.
- g) Principi d'imparcialitat: el Sistema Intern d'Alertes ha de garantir la imparcialitat de les persones que intervenen en la gestió de les alertes.

5. MESURES DE PROTECCIÓ A LES PERSONES ALERTADORES

La persona alertadora que s'identifiqui o de la qual es pugui deduir la identitat amb motiu de la presentació o el seguiment de l'alerta té dret a les mesures de suport i de protecció que estableix la normativa vigent en matèria de protecció de persones que informen sobre infraccions normatives i lluita contra la corrupció.

Els alertadors tenen dret a obtenir informació i assessorament, accessible i gratuït, sobre els procediments i recursos per fer front a possibles represàlies i sobre els drets que els assisteixen.

Adicionalment, les persones que alerten de les infraccions que estableix l'article 2 de la Llei 2/2023, de 20 de febrer, reguladora de la protecció de les persones que informen sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció (en endavant, Llei 2/2023) i les que s'hi relacionen, tenen dret a les mesures de protecció que disposa aquesta Llei.

La bona fe i el convenciment que els fets que es produeixen o poden produir-se són certs és un requisit indispensable per protegir la persona que n'informa. La comunicació d'informació falsa coneixent-ne la falsedat constitueix una infracció en els termes de l'article 63 de la Llei 2/2023.

La persona responsable del Sistema Intern d'Alertes ha d'oferir informació i assessorament sobre les mesures de suport i vetllar perquè els òrgans corresponents les apliquin.

6. RESPONSABLE DEL SISTEMA INTERN D'ALERTES

El/ La responsable del Sistema Intern d'Alertes ha d'exercir les funcions de manera independent i autònoma respecte de la resta d'òrgans de l'IEEC i no pot rebre instruccions per desenvolupar la seva feina. En cas de suplència per vacant, absència o malaltia, i en els casos d'abstenció o recusació, les funcions de responsable del Sistema ha d'exercir-les la persona de més rang del equip del responsable del sistema.

El/ La responsable del Sistema Intern d'Alertes té les funcions següents:

- a) Vetllar perquè es puguin posar en coneixement de l'IEEC les infraccions subjectes al seu àmbit d'aplicació amb garantia d'indemnitat i de manera confidencial.
- b) Informar sobre els elements que integren el Sistema i vetllar perquè la informació sigui accessible en el context laboral o professional.
- c) Gestionar i fer el seguiment les alertes d'acord amb el procediment establert.
- d) Elaborar l'informe del seguiment de l'alerta i trametre'l a l'òrgan directiu competent.
- e) Comunicar-se amb els alertadors.
- f) Vetllar per les mesures de protecció i de suport als alertadors i les que puguin resultar afectades pel seguiment de l'alerta.
- g) Elaborar la memòria anual de retiment de comptes del Sistema.
- h) Supervisar l'entorn tecnològic del Sistema.
- i) Exercir com responsable del tractament de dades personals dels tractaments derivats del Sistema.

7. CANAL INTERN I EXTERN DE COMUNICACIÓ D'ALERTES

7.1 Canal intern de comunicació d'alertes

Les persones alertadores poden presentar les alertes a través dels següents mitjans:

Mitjans electrònics

L'IEEC posa a disposició de la ciutadania un accés al Sistema Intern d'Alertes a través del Servei de Bústia Ètica del Consorci Administració Oberta de Catalunya (AOC) el qual és accessible mitjançant l'accés al portal de transparència de la web de l'IEEC. Com a tercer extern a l'IEEC, el Consorci AOC només recepciona les comunicacions; ni les custodia ni les gestiona.

Mitjançant aquest accés, la persona pot omplir el formulari dissenyat per aquesta funció amb la possibilitat de mantenir el seu anonimat, enviar-lo, i obtenir el justificant de presentació d'escrit.

Presencialment

Les persones alertadores poden sol·licitar una reunió presencial amb el/la Responsable del Sistema Intern d'Alertes mitjançant el següent correu electrònic bustiaetica@ieec.cat. Aquesta es durà a terme en un termini màxim de 7 dies, sempre i quan el Responsable del Sistema Intern d'Alertes estigui operatiu.

En aquests casos la reunió es documentarà mitjançant una transcripció complerta i exacta signada per ambdues parts, tal i com estableix l'article 7.2.a) i b) de la Llei estatal 2/2023.

Tot i que es recomana que s'utilitzi preferentment el canal intern del Sistema Intern d'Alertes perquè facilita l'adopció de mesures més immediates en la investigació dels fets i perfecciona els sistemes de prevenció i de control, la persona alertadora pot utilitzar directament un canal extern de comunicació. La informació d'aquest canal ha d'estar disponible a la pàgina web de l'IEEC.

7.2 Canal extern de comunicació d'alertes

L'Oficina Antifrau de Catalunya és el canal extern de comunicació d'alertes de l'IEEC (<https://www.antifrau.cat/ca>).

8. PROCEDIMENT DE GESTIÓ I SEGUIMENT DE LES ALERTES

El procediment de gestió de les alertes abasta totes les actuacions necessàries per al seguiment i tractament, des de l'entrada i el registre de l'alerta fins a la comunicació de la resolució. Aquest procediment està subjecte al contingut i als principis de l'article 9 de la Llei estatal 2/2023, i als que estableixi la normativa sobre protecció dels alertadors.

8.1 Registre de l'alerta

Les alertes rebudes pel canal intern del Sistema s'han d'incloure en el registre del Sistema Intern d'Alertes de l'IEEC, en què han de constar les alertes rebudes i les investigacions internes que se n'hagin derivat. El registre no és públic i només és accessible en els termes que estableix l'article 26 de la Llei 2/2023.

En el termini de set dies naturals des de la recepció de l'alerta s'ha de trametre un acusament de recepció a la persona alertadora, excepte que pugui posar en perill la confidencialitat de la comunicació.

La persona responsable del Sistema Intern d'Alertes pot dur a terme les diligències preliminars que consideri necessàries per decidir l'admissió o la inadmissió de l'alerta. Quan els fets puguin constituir un delicte n'ha d'informar el ministeri fiscal amb caràcter immediat.

8.2 Inadmissió de l'alerta

L'alerta s'ha d'inadmetre a tràmit en els casos següents:

- a) Quan els fets comunicats siguin manifestament inversemblants o mancats totalment de fonament.
- b) Quan l'alerta no permeti identificar l'acció o omissió presumptament irregular. El responsable del Sistema Intern d'Alertes pot requerir a la persona alertadora informació o concreció sobre els fets o conductes comunicats.
- c) Quan l'alerta tingui per objecte consultes, queixes o suggeriments que no estan inclosos en l'àmbit material d'aplicació del Sistema Intern d'Alertes, o estigui vinculada a reclamacions sobre conflictes interpersonals o que afectin únicament la persona alertadora i les persones a les quals fa referència la informació.
- d) Quan els mateixos fets hagin estat objecte d'actuacions anteriors en el Sistema, o quan s'hagi dictat una resolució judicial o hi hagi actuacions judicials en tràmit respecte d'un fet idèntic al que s'ha comunicat.

La inadmissió no és susceptible de recurs i s'ha de comunicar a la persona alertadora. En la mesura que sigui possible, en la comunicació d'inadmissió s'hi ha d'indicar on es pot adreçar l'alerta o l'òrgan competent per tractar-la.

8.3 Anàlisi de la versemblança

La durada de les actuacions de comprovació o investigació ha de ser tan breu com sigui possible i no pot excedir de tres mesos, a comptar des de la recepció de l'alerta, o, si no es va fer un acusament de rebuda, a comptar des del termini de set dies naturals. Aquest termini es pot prorrogar tres mesos de manera motivada i per circumstàncies de complexitat.

A l'efecte de dur a terme l'anàlisi de la versemblança, el responsable del Sistema pot requerir informació a la persona alteradora.

Els alertadors poden col·laborar voluntàriament en les actuacions d'investigació si el responsable del Sistema Intern d'Alertes ho considera necessari o adequat. En tot cas, la manca de resposta a requeriments de concreció d'informació o de col·laboració per part de la persona alertadora pot comportar l'arxivament i el tancament de l'alerta.

8.4 Finalització del procediment

Un cop dutes a terme les actuacions de comprovació o investigació de l'alerta, la persona responsable del Sistema Intern d'Alertes ha de comunicar el resultat de la comprovació a la persona alertadora. Les decisions sobre la comprovació o investigació de les alertes no poden ser objecte de recurs administratiu ni judicial.

En cas que l'alerta hagi resultat ser versemblant, el responsable del sistema ha de traslladar-la, de manera confidencial i reservant la identitat de l'alertador si es coneix, a l'òrgan competent per dur a terme les actuacions que corresponguin en cada cas.

L'òrgan competent per raó de la matèria al qual es tramet l'alerta ha de garantir, de conformitat amb l'article 9.2.f de la Llei estatal 2/2023, el dret de la persona afectada a estar informada de les accions o omissions que se li atribueixen i a ser escoltada en qualsevol moment.

El resultat de les actuacions que dugui a terme l'òrgan competent per raó de la matèria, amb el pronunciament sobre si els fets poden constituir una infracció, s'ha de trametre al responsable del Sistema a l'efecte de retiment de comptes del Sistema.

9. TRACTAMENT DE DADES PERSONALS

En el registre i seguiment de les comunicacions del Sistema Intern d'Alertes de l'IEEC no es recopilen dades personals que no siguin manifestament pertinents per tractar l'alerta. Les dades personals que es puguin haver comunicat accidentalment i que facin referència a conductes que no siguin objecte del Sistema Intern d'Alertes s'han d'eliminar d'aquest Sistema sense dilacions.

En tot cas, les dades personals de les alertes que constin en el Sistema només s'han de conservar durant el temps que sigui necessari i proporcionat a l'efecte del compliment de la normativa de protecció d'alertadors i, en cap cas, més de deu anys.

En tot cas, s'han d'eliminar les dades personals si transcorreguts tres mesos des de la recepció de l'alerta no s'han iniciat les actuacions d'investigació dels fets a què fa referència l'alerta, de manera que les comunicacions només es poden seguir de manera anonimitzada.

Només poden accedir a les dades personals del Sistema Intern d'Alertes la persona responsable, la persona que el gestioni directament i els òrgans competents per posar en pràctica les recomanacions que resultin del seguiment de les alertes.

Barcelona, gener de 2024.

Ignasi Ribas Canudas
Director de l'IEEC

Pilar Montes Marbà
Directora de l'Àrea de Gestió/Gerent IEEC